■ כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות ■

בסודשיח

■ בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת ואתחנן ■ שבת נחמו ■ י' אב ה'תשע"ד ■ 06.08.2014 ■ גליון מס' 286 ■

תפוצה לכל קהילות ישראל

רק תפילה

■ כוחה של תפילה יהודית מול כוחות החמאס והאיסלם ■
המלחמה המתנהלת בשמים תפילה מתוך שמחה, וגם מחשבה
את של מוסר והתבוננות בקטע הפותח את יומינו: 'מודה אני' ■
הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א פותח שערי שמים ■

"ששה נקראו בשמותן עד שלא נולדו, ואלו הן יצחק וישמעאל משה ושלמה ויאשיהו ומלך המשיח, ישמעאל מנין שנאמר: 'ויאמר לה מלאך ה' הנך הרה ויולדת בן וקראת שמו ישמעאל'. ולמה נקרא שמו ישמעאל? שעתיד לשמוע הקב"ה באנקת העם ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים. לפיכך נקרא שמו ישמעאל" (פרקי דרבי אליעזר, פרק לא).

"כמו שספרו לנו הישמעאלים כת הרוצחים במאמר המלך, כי יש להם חשק גדול בשעה שהורגים אדם ונכרתה מהם שורש הרחמים והיו לאכזר" (אוה"ח הק', דברים יג).

כשיעקב אבינו יוצא למלחמה האמיתית עם אחיו עשו, הוא נפגש עם המלאך, שרו של עשו. כשעם ישראל לא הצליח לצאת ממצרים, אמרו חז"ל שהחרטומים הצליחו לכבול בכבלי ברזל רוחניים את השר השמימי של עם ישראל, וכשיד ישראל היה על העליונה, היה זה כאשר הקב"ה קשר את שרו של מצרים בכבלים ואסר אותו, ואסר עליו להשפיע על הצלחתם של המצרים. יד ההשגחה.

ההקשבה והקשר אל התקשורת, פרשנויותיה וניתוחיה האין- סופיים, מכניסים למעגל מחשבתי, ולפיו, השב"כ, המידע המודיעיני, כח ההרתעה וכיבוי רשת החשמל בעזה, או, להבדיל, מעשי הפלשתינאים קובעים. וזהו, שלא.

מובא בזוהר הקדוש ובדברי רבינו הארי ז"ל, שהמלחמות המתרחשות כאן, בעולם הזה, שורשם במלחמות המתנהלות בעולמות העליונים. שם, למעלה, מתרחשות המלחמות האמיתיות, כאשר שרי כוחות הרשע מנסים לקעקע את קדושת נשמת ישראל. רק שכאשר המלחמה העזה ניטשת שם למעלה, אנחנו מגלים אותה כאן, בעולמנו השפל, במלחמות בין הגופים. המלחמה כאן היא משל ובבואה לכל דבר שמתרחש בעולמות העליונים.

הקב"ה מנווט את ראשי המדינות ונשיאיו, חייליו ומחבליו, כחוטים התלויים על בובות משחק. הילדים שצופים בהצגות הבובות, מתרגשים ומתמוגגים מכך שהבובות זזות, הולכות, שרות ורוקדות. אך אנחנו המבוגרים, יודעים שישנה דמות אחת שיושבת מאחורי קופסת הבובות ומושכת בחוטים כרצונה, והבובות עצמן הן רק כלי במהלכיו של האוחז בחוטים. "**פַּלְגֵי מַיִם לֵב מֶלֶךְ בְּיַד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַטֶּנּוּ**" (משלי כא,א). הממשלה רוצה, הצבא צועד, השב"כ קבע, המחבלים החליטו? כל אלו הינם בובות בכלי משחק בידי מעלה. ליבם אינו ברשותם, הכל בידי הקב"ה.

ההשתלשלות הנראית לעינינו, במלחמה הגופנית-גשמית שבין ישראל לחמאס ויתר הישמעאלים, הינה עוד גילוי להשתלשלות המלחמה הרוחנית העליונה, עליה נאבקים שרי עשיו וישמעאל ויתר אומות העולם, להרחיק את הנשמה היהודית מצור מחצבתה ולמנוע ממנה להתקרב יותר ויותר אל הקב"ה. אל שורשה העליון. כאשר נצליח לנצח שם, למעלה, את המלחמה, כאשר נשמות ישראל יתקרבו ויתדבקו בבוראם יתברך, ממילא תסתיים לה המלחמה כאן, בעולם הזה

וכשמתחדשת לה המלחמה עם כוחות האיסלם בעולם הזה, אנו מבינים שהמלחמה העליונה ניטשת כעת במלוא עוזה.

ומה עושים כדי לנצח במלחמתם של הישמעאלים בנו? כיצד ניתן להשיב את הבנים להוריהם, לביתם, למקום לימודם, לתורתם?

■ עוד בעיתון ■

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

והורשתם את הארץ וישבתם בה

הכתוב: "והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת". מלמד אותנו שבמצוות ישוב הארץ...

המשך בעמ' 5

שו"ת קיץ

האם קיים איסור בפתיחת קופסות שימורים בשבת? האם מותר לנו להשתמש בקופסות השימורים הפתוחות ככלים לאחר שרוקנו אותם? ולהשאיר בקופסה חלק מהמזון שהיה בו בשביל סעודה אחרת?...

המשך בעמ' 5

סיפור לשבת

"הרבי הציל את עסקיי מהמאפייה בקאראקאס"...

לרבי מלובביץ' כח ראיה כאילו היושב מולו שקוף לחלוטין. הייתי אצל הרבי ועמדתי בתור בדולרים שלוש או ארבע פעמים...

המשך בעמ' 6

שביבים

■ בית המקדש על ההר בצ'ילה
■ "כי זה אות הברית"

המשך בעמ' 9

נכון, צודקים מומחי המלחמה, צריך לתקוף בכל הכוח, להיכנס לפעולה קרקעית חזקה, לירות טילים, לעצור מחבלים, בכל העוצמה, בלי להסס, בלי לפחד. כשכוחות הרשע הפועלים משמי שמים ומנסים לקעקע את נשמות ישראל ונפשותיהם, אנו רואים זאת במלחמה הפיזית הנגלית לעינינו כאן בארץ ישראל ובכל העולם הזה כולו, ולכן עלינו להפעיל את כל תותחי הקירבה שלנו אל הקב"ה, לנתץ את היצר הרע, להתרחק בעצמנו מכל פצצות החבלה, ולהשיב להם בצרורות של דברי תורה ותפילה, התחזקות בקדושה ובטהרה, שמירה מכל דבר אסור, ראייה, מחשבה ושמיעה אסורה. ועם ישראל, שכל העולמות כולם נבראו רק בשבילו ולטובתו, יכול בכוח המעשים ומחשבותיו הטובים , להגיע לכל צורר ולכל כח רוחני רע ולמגר אותו. מיגור וחיסול הטרור של כוחות הטומאה, יביא לחיסולם גם כאן - בעולם הזה.

להתפלל, להתפלל

במשפטו של מנדל ביליים העלו הקטגורים את התלמוד ל"דיון", על שולחן השופטים, ותהו לפשר המשפט שחרתו חז"ל ש"אתם קרויים אדם ואין הגויים קרויים אדם". מדוע אתם, היהודים, סבורים שרק אתם קרויים בשם "אדם" ואילו כל אומות העולם אינם בני אדם?!, כעסו הקטגורים.

השיב על כך הסנגור, בשמו של מהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל: "האומה הישראלית כולה נחשבת ל"אדם", אדם אחד, וראיה לכך היא שכשיהודי אחד בשם מנדל ביליים נקלע לצרה, כל העם היהודי כולו מתאחד מאחוריו, בתפילה ובדאגה, בחשש ובחרדה, בהתעניינות ובתקווה. אך כשאדם נכרי נקלע לצרה, ממשיכים הכל בשגרת יומם. לפיכך אנו קרויים "אדם", אדם אחד, מיקשה אחת של כלל-ישראל, ואילו אתם אינכם קרויים "אדם", אלא אנשים רבים אתם, פרודים זה מזה, רחוקים איש מרעהו".

ושוב אנו רואים בעינינו כיצד "אתם קרויים אדם". כיצד כלל ישראל כולו, שבטיו ועדותיו, מחלקותיו וחלוקותיו, חבר לו יחדיו, כגוף ונשמה אחת, כשלבבות כולנו פועמים בתפילה ובבכיה, בתקוה ובחשש, אנא ה', אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפילותינו והשב את הבנים הביתה. השב את השקט לארצנו והחש גאולתנו.

❋❋❋

ההלכה אוסרת באיסור חמור ביותר (יש הסוברים שהוא איסור מהתורה), להיכנס לבתי התיפלה של הנוצרים. בכנסיות ובמנזרים עובדים עבודה זרה ב"שיתוף" ואמונת הנוצרים נחשבת לעבודה זרה, וכפי שכתב הרמב"ם במספר מקומות. לעומת זאת, לדעת רבים מהפוסקים אין איסור להיכנס למסגד מוסלמי, משום שהאיסלם מאמין בא-ל אחד. המוסלמים מאמינים בהקב"ה ולדעת רוב הפוסקים הם אינם מוגדרים כעובדי עבודה זרה.

והמוסלמים, בעשרות השנים האחרונות, מוכנים למסור את נפשם, כפשוטו, למען המטרה שלהם. הם אינם רק מדברים גבוהה גבוהה אלא גם הורגים את עצמם ומאבדים עצמם לדעת, בפועל, כדי להחיש את מטרותיהם, והם גם מעתירים בתפילה, בכל יום ויום, אל אותו ה' האלוקים ית"ש שכולנו מתפללים אליו.

המלחמה באיסלם. לא המלחמה כאן, בעולם הזה, לא בלוחמה ברצועה ובגדה, אלא המלחמה האמיתית, הנערכת בשמים, בין שרו של ישראל לשרו של ישמעאל, היא אינה מלחמה פשוטה וקלה. כדי לנצח במלחמה זו אנו צריכים להגביה עוף מעל המוסלמים, תפילותיהם ומסירות גופם. כדי לנצח ולהשיב את הבנים הביתה, עלינו להפליג בתפילה, שתעלה על תפילותיו של אותו נער, ישמעאל, שהקב"ה שמע לתפילתו ולתפילת אמו הגר.

וכדי להתפלל ולהתפלל ולהתפלל, אנו לא חייבים להתכנס כל הזמן לעצרות ותפילות המוניות. פשוט וברור שא-ל כביר לא ימאס תפילת רבים ושתפילת רבים היא התפילה המעולה ביותר. אך אפשר, וצריך, להתפלל בכל רגע פנוי. לעלות במדרגות ולומר פרק תהילים. לרדת במעלית וללחוש פרק נוסף. לשבת במטבח ולומר פרק תהילים, לצעוד לחדר הילדים ולבקש, אפילו בלי קול, "אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשבייה, המקום ירחם עליהם". להתפלל כל הזמן, "ואני תפילה"- כותב דוד המלך (תהילים קט), שכל ה"אני" שלנו, שכל עצמותינו, מהותינו ולבבנו, בימים אלו, יהיו רק תפילה!

--- מדוע אנחנו לא מתפללים בכל רגע אפשרי?

כי אנחנו **מאמינים** בכח התפילה. אך אנחנו לא מספיק **מרגישים** את כח התפילה. כי התפללנו על יותר מידי דברים שלא נענו, לפי הנראה לעינינו, ואנחנו חדלנו להרגיש את השפעתה של כל תפילה, כל המיית הלב, לפני הקדוש ברוך הוא.

נכון, קשה להרגיש את השפעת התפילה בכל פעם. בפרט כשהתפללנו ולא תמיד נענינו. פעמים רבות אנו חשים, במוחשיות גמורה, שהנה התפילה בקעה שערים ואנו נענינו רק בזכותה. אך לא תמיד אנו רואים זאת בעיניים.

אז אין ברירה, אלא לשנן, שוב ושוב ושוב, שזאת האמת. שכל תפילה, כל תפילה, אינה הולכת ריקם. שכל הרמת עיניים ולב כלפי מעלה, פועלת לטובה בעולמות העליונים, ושאסור להרפות מלהתפלל, כל הזמן.

"וזאת תורת האדם, כל איש ישראל, אל יאמר בלבו חס ושלום, כי מה אני ומה כוחי לפעול במעשי השפלים שום ענין בעולם. אמנם יבין וידע ויקבע במחשבות לבו, שכל פרטי מעשיו ודבוריו ומחשבותיו כל עת ורגע, לא נאבדו חס וחלילה. ומה רבו מעשיו ומאד גדלו ורמו, שכל אחד עולה כפי שרשה לפעול פעולתה בגבהי מרומים בעלמות וצחצחות האורות העליונים. ובאמת כי האיש החכם ויבן את זאת לאמיתו. לבו יחיל בקרבו בחיל ורעדה. בשומו על לבו על מעשיו אשר לא טובים ח"ו עד היכן המה מגיעים לקלקל ולהרוס בחטא קל ח"ו, הרבה יותר ממה שהחריב נבוכדנצר וטיטוס. כי הלא נבוכדנצר וטיטוס לא עשו במעשיהם שום פגם וקלקול כלל למעלה, כי לא להם חלק ושורש בעולמות העליונים שיהיו יכולים לנגוע שם כלל במעשיהם. רק שבחטאינו נתמעט ותש כביכול כח גבורה של מעלה. את מקדש ה' טמאו כביכול המקדש העליון. ועל ידי כך היה להם כח לנבוכדנצר וטיטוס להחריב את בית המקדש של מטה המכוון נגד המקדש של מעלה" (נפש החיים שער א' פרק ד).

כל פעולה, מחשבה, דיבור, תפילה, לימוד, של יהודי, פועלים בשמים הרבה מאד!!

-- אַחינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. הַנְּתוּנִים בַּצָּרָה וּבַשִּׁבְיָה. הָעוֹמְדִים בֵּין בַּיָּם וּבֵין בַּיַּבָּשָׁה, הַמָּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לִרְוָחָה. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה. וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה. הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְנֹאמַר אָמֵן.

משנים את הטבע

הגמרא בקדושין (כט, ב) מספרת סיפור מופלא. רב אחא בר יעקב יצא ללמוד תורה, והתקרב הוא אל עירו של אביי. באותה עיר שהה

מזיק נורא בבית המדרש. הגמרא מספרת שלמרות שהמזיקים מזיקים רק לאדם יחיד ורק בלילה, הרי שמזיק זה הצליח להזיק גם כששני אנשים נכנסו יחד לבית המדרש וגם בעיצומו של היום. אביי שמע שרב אחא בר יעקב מתקרב לעיר והוא ביקש מכל בני העיר שלא יסכימו לארח בביתם את רב אחא בר יעקב, כדי לגרום לו ללון בבית המדרש ולגרש את המזיק השוהה שם. ואכן, רב אחא בר יעקב הגיע לעיר וחיפש מקום לישון בו, אך לשווא. כולם סגרו את הדלתות ולא הסכימו להכניסו לבתיהם, כפי שהורה אביי. לרב אחא בר יעקב לא נותרה ברירה והוא נכנס לבית המדרש. והנה המזיק האימתני הופיע מולו, נדמה לו כתנין בעל שבעה ראשים. רב אחא פתח בתפילה לריבון העולמים יתברך, ועל כל כריעה שכרע בתפילתו, נחתך ראש אחד משבעת ראשי המזיק. לאחר התפילות ושבע הכריעות, מת המזיק ולרב אחא בר יעקב היתה הרווחה. למחרת בא רב אחא בר יעקב בטרוניה לתושבי העיר ואמר להם: "אם לא היה מתרחש עימי נס, הייתי מסתכן".

שואל המהרש"א: כיצד יתכן שאביי הכניס את רב אחא בר יעקב למקום סכנה שכזה? וכי ברור ופשוט שיתרחש נס כה גדול לרב אחא? ועוד, גם אם אכן ברור היה לו לאביי שהקב"ה יעשה נס לרב אחא בר יעקב. הרי כל אדם שעושים לו נס, מנקים לו מזכויותיו. ואם כן, כיצד ייתכן שאביי הכניס את רב אחא למצב בו יזדקק לנס, ואז מהשמיים יורידו לו מזכויותיו?!

השיב על כך המהרש"א יסוד גדול, חשוב מאין כמותו: "ויש לומר שודאי סמך אביי שמתוך תפילתו לא יהיה ניזוק ויהרוג את המזיק, ואין זה מיקרי נס".

--- השגת דבר מהשמיים על ידי תפילה, אינה נחשבת לנס. כך ברא הקב"ה את עולמו, שאם מתפללים- מקבלים. השמש זורחת בדרך הטבע, הכוכבים מנצנצים בדרך הטבע, הפרח צומח באדמה בדרך הטבע, ותפילה מתקבלת בדרך הטבע.

רבי אברהם יכול לעזור

בערב פסח התשע"ב, בין השמשות, נפטר בירושלים בן דודי, בן העליה הנשגב יהודה אריה מאיר זצ"ל. בן ישיבה מופלא ומופלג, שנפגע בתאונת דרכים לפני 12 שנה ובהיותו בן ז"ך ומזוכך עלה לגנזי מרומים. סיפר לי אביו יבלחט"א, דודי הגאון רבי אפרים שמואל מאיר שליט"א, מחבר ספרי 'עבודת משא' על הרמב"ם, סיפור מפעים: "היה זה לפני כתריסר שנים, כחודשיים לאחר התאונה בה נפצע יהודלה'ז שלנו זכרונו לברכה. אחד השכנים הציע לי שאסע עימו למורו ורבו הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ושנינו נסענו ברכבו לישיבה, אל חדרו של הגר"א בישיבת טעש'יבין, שם ישב והגה בתורה בכל ימות השבוע. סיפרתי לו על התאונה ועל כך שיהודל'ה שרוי בתרדמת, ורבי אברהם גניחובסקי קם ממקומו, חבש את מגבעתו והפטיר: "אני יכול לעזור".

"כיצד?", שאלתיו, והגר"א גניחובסקי השיב: "אנחנו ניסע עכשו לבית החולים, יחד עם צדיק הדור רבי זונדל קרויזר, ונתפלל".

וכך היה. הגר"א גניחובסקי התקשר לידידו הגר"ז קרויזר זצוק"ל, בעל 'אור החמה', והם שניהם אספו בדרכם את הגאון רבי נתן קופרשטוק זצ"ל, בעל 'מאורות נתן', מתלמידי הגאב"ד דטשעבין זצ"ל, ושלושתם נסעו איתנו ל'הדסה'. שלושתם לא הכירו אותנו עד לרגע זה, אך אם יהודי נמצא בצרה, צריך לקום ולנסוע להתפלל. כל הדרך דיברו השלושה ברמזים של תורה. אזכורי גמרות, בבלי וירושלמי, באזכורים קצרצרים, כשלושתם מבינים במה המדובר ומתווכחים, דנים ומשיבים זה לזה ברמזים של עוד גמרות וראשונים, וכך הגענו לבית החולים".

"בבית החולים עמדו רבי אברהם, רבי נתן ורבי זונדל, והעתירו בתפילה, במשך כשעה וחצי. "זהו הפתרון הטוב ביותר", אמר אז הגר"א גניחובסקי זצ"ל, "להתפלל".

❊❊❊

בספר הביוגרפי "הזיידע", מסופר על סבי זקני, המקובל הגה"צ רבי שמואל לרנר זצ"ל, מגדולי התורה שבשכונת שערי חסד ומקים בית כנסת הגר"א המפורסם שבתוכה, שבאחד הימים פגש בלכתו לתפילת הותיקין את אחד מנכבדי השכונה, בעודו מעלעל בעיתון היומי לפני התפילה. רבי שמואל התפלא עד עמקי נשמתו. "כעת הולכים להתפלל לפני המלך, לבקש, להעתיר ולהתחטא כבן לפני האב הגדול. לעת כזאת צריכות כל המחשבות להיות מרוכזות לתכנון השיחה עם הקב"ה, מה ואיך לדבר לפניו. ואם כן, כיצד אפשר להתפנות לקרוא חדשות לפני התפילה?"

שמחים בתפילה

הנביאים הקדושים הגדירו, כל אחד בהגדרתו שלו, את עבודת היהודי בעולם, עד שבא חבקוק הנביא והעמיד את עבודתנו על דבר אחד, שנאמר "וצדיק באמונתו יחיה". כל מציאות עולמנו ועבודתנו היא האמונה בה' והיא מקור חיותנו. מערכת האמונה, כך קובעים קדמונינו, היא נקראת תפילה. יש בה מדרגות מדרגות, אך התפילה מבטאת אמונה. הדבר המהווה את הסתירה הגדולה ביותר לאמונה היא העצבות, קובע הגר"ש פינקוס, כי מי שהוא עצוב, ניתן לומר עליו שהוא אינו מאמין. יתכן שבעומק ליבו הוא מאמין, אך באופן מעשי לא ניכר עליו שהוא אכן מאמין. אדם שמאמין שיש לו אבא בשמים, שדואג לו, שאוהב אותו הרבה יותר ממה שהוא אוהב את עצמו ושיש לו את כל האפשרויות לעזור לו בכל מה שצריך, אינו אמור להיות עצוב, ואם האדם עצוב, הוא אינו מאמין.

כשאדם יודע שכל הכסף שחסר לו, או שלדעתו חסר לו, שייכים לאבא שלו העשיר. אם נדע שאת כל סל השידוכים אוחז אבא שלנו, השדכן הגדול ביקום ומחוץ ליקום, ואם נרגיש שהרופא הגדול ביותר הוא אבא שלנו שבשמים, לא תהיה לנו שום סיבה להיות עצובים.

לכן כתב רבי חיים ויטאל זי"ע בשם רבו הקדוש האריז"ל ש**"אסור לאדם להתפלל תפילתו בעצבון, ואם נעשה כך אין נפשו יכול לקבל האור העליון הנמשך עליו בעת התפילה. אמנם בעת שמתוודה הוידוי ומפרט חטאיו, אז טוב להתעצב בלבד. אבל בשאר התפילה נמשך לו נזק נפלא גדול על ידי עצבותו, אבל צריך להראות לפניו יתברך הכנעה גדולה באימה ויראה, אמנם תהיה בשמחה יתירה וגדולה בכל האפשר כדמיון העבד המשמש את רבו בשמחה יתירה, ואם משמשו בעצבות עבודתו נמאסת לפניו, וכמעט שעיקר המעלה והשלמות והשגת רוח הקודש תלויה בדבר זה, בין בעת תפילתו ובין כשעושה איזה מצוה משאר המצוות"**.

הרב פינקוס אמר בשם רבותיו, שישנן מחשבות רבות שלא טוב לחשוב עליהן בשעת התפילה ואם האדם חושב עליהן בשעת התפילה, הן מזיקות ופוגמות בתפילתו וביופיה. אך ישנו דבר אחד הפוסל את התפילה, והוא העצבות. תפילה מתוך עצבות היא תפילה פסולה!

אדם עומד לפני הקב"ה ומתפלל. התפילה אמורה להיות ביטוי עז לאמונתו. והנה הוא מתפלל בעצבות, ומוכיח מיניה וביה שהוא אינו מאמין. זאת אינה תפילה!

מודים לה' על הבוקר: חיזוק קטן לתחילת היום

אי אפשר להתהפך ביום אחד, אבל משהו קטן כולנו צריכים לקחת לעצמנו יחדיו, כדי שנראה את אייל יפרח מהלך בעירנו, משעוליה ובתי מדרשותיה, יחד עם שני חבריו שיחיו. לא ניתן להקיף את מכלול התפילה וסידור התפילה. לכן אולי כדאי שננסה להתחזק יחד מהבנה ורגש בקטע אחד, הקטע הראשון של תפילת היום שלנו, "מודה אני".

התפילה, אומר הגר"ש פינקוס זצ"ל, מתחילה ב"מודה אני" ומסתיימת בתפילת "עלינו לשבח". קימת הבוקר היא יסוד לכל עבודת היום ובהכרח שהכל טמון בהתחלה ושתפילת "מודה אני" מגוללת בתוכה את כל תמצית עבודת האדם. המילים "מודה אני לפניך" מהווים את התמצית של כל מה שיבוא לאחר מכן, בכל עבודת היום, עד "עלינו לשבח", שהוא תכלית הכל- "עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדולה ליוצר בראשית, וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו".

כשאדם מתכנן לבנות בנין, הוא משרטט קודם כל את תוכנית הבניה ובה הוא משקיע את כל מהותו, עם כל פרטי הבית האמור להיבנות, וזהו ה"מודה אני". כשאנו פוקחים את העיניים, עוד בטרם אנו נוטלים ידיים, אנו צריכים כבר לתכנן את סדר היום שלנו, לדעת מה אנו מתכוונים לעשות במשך היום בעבודת ה' שלנו.

"אדם יכול לטעות ולהגיע בטעות למקום אחר, מהמקום אליו התכוין לנסוע"- אומר הרב פינקוס- "אך כשהאדם הגיע למצפה רמון במקום לבני ברק, רק בגלל שהוא שכח שהוא צריך להיות היום בבני ברק ולא במצפה רמון, זהו עוון בל יכופר. על פניה בכביש אחד במקום בכביש שני, אפשר לסלוח. אך כששוכחים בכלל את מיקום הנסיעה, אי אפשר לסלוח על כך". לכן, כשאנו פוקחים את העיניים, עלינו להגדיר לעצמנו, לתמצת בשני משפטים, מה אנו רוצים לעשות במשך היום.

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל אמר שכפי צורת האדם בקומו בבוקר והחלטתו באותה שעה, כך יתנהל לו סדר יומו, וכשהאדם קם בבוקר בהחלטה נחושה לקבל על עצמו היום עול תורה ומצוות, בלי שום שאלות והפרעות, אזי הקב"ה יזכהו שאכן, היום יעבור עליו בעבודת ה' רצינית ובטוחה, ללא מניעות והפרעות מיותרות. דבריו של רבי חיים מוולוז'ין מבוססים הם, לכאורה, על דברי חז"ל מפורשים, הקובעים ש"בדרך שאדם רוצה לילך- מוליכין אותו" (מכות י',ב), ואם אדם מכריז ומרגיש שזאת הדרך בה רוצה הוא ללכת, החל מה"מודה אני" שלו ועד ה"קריאת שמע שעל המיטה", יוליכוהו מהשמים בדרך זו.

האדם פוקח את עיניו ומה הוא מרגיש? את ה"אני", את עצמו. הוא תוהה לעצמו האם לא ישן מספיק, האם הוא עדיין עוד עייף ומה יקרה היום איתו. אז לא, אנו לא מקדישים את המילה הראשונה בה נפתח את היום ל"אני" שלנו, אלא דוקא להקב"ה. אנו פותחים את היום ב"מודה". האדם פותח את סדר יומו בהודאה להקב"ה, והוא מרגיש שזאת מציאותו והווייתו. לא "אני" אלא הקב"ה. לו אני מודה, עוד בטרם אני חושב על ה"אני"...

אבל מיד לאחר שאנו מזכירים את ה' יתברך ושלו אנו שייכים ולו אנו מודים, אנו מזכירים מיד אותנו עצמנו. "אני". כי כאשר אדם מתעסק במשהו חיצוני והוא אינו חלק מהתמונה, הוא מאבד את החשק בעבודה, ולכן אנו מכניסים את ה"אני" שלנו לתמונה. "מודה אני"- אני נמצא כאן, ואני שלך, ריבונו של עולם, ואני עומד "לפניך", לפני מלך מלכים הקב"ה.

ואנו ממשיכים: "מלך חי וקיים". הקב"ה אינו עובדה פילוסופית ערטילאית ומחשבתית. הקב"ה הוא "חי וקיים". אם רבי חיים קניבסקי שליט"א היה יושב כאן לפנינו, חי וקיים, היינו מתנהגים אחרת לחלוטין. אם, להבדיל, ניצב לפנינו שוטר בגודל טבעי, אנו מיד חוגרים את חגורת הבטיחות ומקפידים על כל כללי התנועה. והקב"ה? הוא משהו רחוק, מופשט, לא נמצא כאן... אז לא, "מודה אני לפניך מלך חי וקיים". מלכנו נמצא כאן לפנינו, חי וקיים, רואה הכל ויודע הכל, והוא קיים גם כשאנו לא חושבים עליו, גם כשאנו הולכים לישון או מנסים "להתעלם ממנו", והמלך החי והקיים החזיר לנו את הנשמה!

נוכל לנסות להחדיר בלבבנו מעט הרגש של תודה, אם האדם יחשוב שמאן-דהוא הציל אותו או את ילדו הקט מתחת לגלגלי מכונית. המכונית עמדה לדרוס אותו ובחלקיק השניה שלפני הפגיעה, רץ מישהו ומשך אותו לאחור. אין אפשרות בעולם לסיים את אמירת התודה לאותו מיטיב ומציל!

כשאדם קם בבוקר הוא צריך לחוש את המתנה של תחיית המתים. לא קל להרגיש זאת, אך לשם כך אנחנו יהודים. הלא כן?!

והשבת הנשמה אינה מחמת סדר וקיום העולם, אלא מתוך חמלה, רחמנות. אלא אם כן חושב האדם לעצמו, מה יהיה מחר? היום הקב"ה ריחם עלי, אך מה יהיה מחר? הרי כפי מה שאני מכיר את עצמי, את זכויותיי וחובותיי, לא מגיע לי מאומה חיים, ואף אם ניתנת לי מתנת חינם, אין זה אלא ליום אחד, ובלילה הבא ידונו אותי שוב ואזדקק לנס מיוחד נוסף, ועל כך מזכיר הוא לעצמו שלא, "רבה אמונתך", יש לי על מה לסמוך. אם קמתי היום בזכות חמלת ה' עלי, אני בוטח בו גם הלאה ונותן בו אימון רב.

---- שנזכה להתפלל וגם לראות ישועות, עוד היום!

פרשת ואתחנן

והורשתם את הארץ וישבתם בה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

הכתוב: "והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת". מלמד אותנו שבמצוות ישוב הארץ יש שני מרכיבים: האחד הכיבוש והשני ההתיישבות, האם הם שתי מצוות או הם מצווה אחת שהשניה היא אמצעי או תוצאה? רש"י כתב: "והורשתם אותה מיושביה ואז וישבתם בה תוכלו להתקיים בה ואם לאו לא תוכלו להתקיים בה" רבי חיים בן עטר בספרו "אור החיים" על התורה הבין מדברי רש"י ש"המצווה היא 'והורשתם' אבל 'וישבתם' היא ההבטחה". לפי פירוש זה דעתו של רש"י היא שהמצווה היא לכבוש את הארץ, ובעצם כיבוש הארץ מתקיימה המצווה, ואז אם נהיה ראויים לכך נזכה לישוב בטוח בארץ. כי אחד התנאים להישרדות העם היהודי בארצו הוא כאשר ארץ ישראל תהיה ארץ של יהודים, ומוסיף שם "אור החיים" שהרמב"ן ז"ל פירש "שהמצוה היא 'וישבתם' ומכאן סמכו לומר: הכל מעלין לארץ ישראל". לפי הרמב"ן עיקר המצווה היא ההתיישבות ואילו הכיבוש הוא אמצעי שמאפשר לקיים את מעשה ההתיישבות. ו"אור החיים" עצמו מכריע שם כדברי רש"י: "ונראה פשט הכתוב כדברי רש"י ממה שגמר (שהכתוב מסיים): 'כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה', ואם הישיבה היא המצווה היה לו לתלות בעיקר המצווה ולומר: כי לכם נתתי לשבת בה".

לא בכדי פיצלה התורה את מצוות ישוב הארץ לשני מרכיבים, האחת ההורשה והשניה ההתיישבות, עד שרש"י והרמב"ן (לפי "אור החיים") נחלקו מהו עיקר המצווה, ההורשה או ההתיישבות. לגבי ההורשה מגלה לנו התורה כי הכיבוש לא יתבצע כולו כאחד, אלא מעט מעט ככתוב: "ונשל ה' אלקיך את הגויים האל מפניך מעט מעט, לא תוכל כלותם מהר פן תרבה עליך חית השדה" (דברים ז כב). על כן מצוות ההתיישבות קיימת מבלי קשר למצוות הירושה, ובכל מקום שאנו יכולים ליישב את ארצנו עלינו לעשות זאת גם אם נבצר מאתנו לקיימו במקומות אחרים. ההבחנה הזאת חשובה לנו לגבי העקירה שנחתה עלינו, שגם אם בגללה התבטלה מאתנו בחבל הדרומי מערבי של ארץ ישראל מצוות "והורשתם" וגם מצוות "וישבתם בה", עדיין שרירה וקיימת המצווה בשאר חלקיה של ארץ ישראל.

כך או כך ב"מצוות ישוב הארץ" יש שני מעשים, הירושה וההתיישבות, אבל אחר שזכינו גם לרשת את הארץ וגם להתיישב בה, עלינו לדעת שארץ ישראל אינה נדל"ן, שאנו יכולים לסחור בה כרצוננו, אלא היא ארץ אשר עיני ה' בה מראשית השנה ועד אחרית השנה, ושאם בבחירתנו החופשית נעשה בה שטויות יש לדבר מחיר, וארץ ישראל מגיבה על כך באופנים שונים, שהחריפה שבהם הוא הכתוב: "ולא תקיא אתכם הארץ" (ויקרא כ כב). אפילו קצב כיבוש הארץ אינו בידינו, גם כאן מגלה לנו התורה שהכיבוש יהיה מעט מעט ככתוב: ""ונשל ה' אלקיך את הגויים האל מפניך מעט מעט, לא תוכל כלותם מהר פן תרבה עליך חית השדה" (דברים ז כב). ועל כן גם במעט הזה חלה עלינו מצוות ההתיישבות, וכל חבל ארץ הנופל בידינו עלינו ליישבו. גם לגבי תושבי הארץ התורה הטילה עלינו מגבלות, אמנם התורה מתירה לנו לאפשר לנכרים לגור עמנו, ולפי הראי"ה קוק בכמה מקומות בכתביו האפשרות הזו אינה בדיעבד אלא לכתחילה, כמו שכתב: "וזהו ה'גר תושב', הגר אשר בשערינו, שלא חדלה תורתנו הקדושה להזכירו בתור אחד הנספחים לחיינו החברתיים ושאנחנו נותנים לו בתוכנו מחיה ועבודה בתור עם שליט על ארצו ונדיב ברוחו". אך יחד עם זאת התורה דורשת מאתנו להרחיק מארצנו את הנכרים הרעים דורשי רעתנו, שהתורה בפרשתנו מתארת אותם: "אשר תותירו מהם לשכים בעיניכם ולצנינים בצידכם וצררו אתכם על הארץ". וכשאנו שואלים למה באה עלינו הרעה הזו של גוש קטיף עלינו לזכור שהבאנו לארצנו בהסכם אוסלו עשרות אלפי מרצחים מבקשי נפשנו שהרגו בנו אלפי אזרחים, ועל כך כבר רמז רש"י בפרשתנו: "'והורשתם' אותה מיושביה ואז 'וישבתם בה' תוכלו להתקיים בה, ואם לאו לא תוכלו להתקיים בה". ו"אור החיים" בפירושו על הכתוב: "וצררו אתכם על הארץ אשר אתם יושבים בה" כתב: שאם אנחנו נאפשר לנכרים הרעים לשלוט על חלק מארץ ישראל, כי אז הנכרים הללו לא יסתפקו בחלק שבידם, אלא גם החלק שנשאר בידי ישראל שאתם יושבים בו, גם אותו הם יצררו לומר: קומו צאו ממנו. מהכתוב בתורה ומדברי רש"י ו"אור החיים" ואחרים אנו לומדים שאין אנו יכולים לעשות בארץ ישראל ככל העולה על רוחנו ולהתעלם מהתגובה של הארץ למעשינו, אך יחד עם זאת אנו הנאמנים לתורה ולארץ ישראל, אסור לנו שתיפול רוחנו וירפו ידינו, אלא גם אם חלילה יתרחש האסון שאנו ממיטים על עצמנו, עלינו להמשיך ולהשתלב בכל תחומי החיים של מדינת ישראל, הרוחני, המדעי, האזרחי והצבאי. אל ניתן להכפיף את קומתנו וגם אם חלילה יהיו עיכובים במהלך תחייתנו נמשיך בדרכנו וה' יהיה בעזרנו.

שו"ת קיץ

הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

אברי גרוס ונתי פרל (אשקלון) שואלים: יצאנו לטיול מחנאות והתבססנו על אוכל מקופסות שימורים. האם קיים איסור בפתיחת קופסות שימורים בשבת? האם מותר לנו להשתמש בקופסות השימורים הפתוחות ככלים לאחר שרוקנו אותם? והאם מותר להשאיר בקופסה (טונה למשל) חלק מהמזון שהיה בו בשביל סעודה אחרת?

תשובה: בפתיחת קופסת שימורים בשבת יש חשש של 'עשיית כלי' ומשום כך יש שאסרו לפתוח קופסת שימורים בשבת.[א] אמנם יש שהתירו[ב] ולא חששו לכך כיוון שהקופסה כבר יש עליה שם

של 'כלי' עוד קודם פתיחתה, ומכיוון שבדרך כלל זורקים אותה לאחר השימוש היא נחשבת ככלי גרוע, ואין לחשוש משום כך למלאכת 'סותר' ועשיית נקב יפה.

ולכן ברור שעדיף לפתוח את קופסת השימורים מערב שבת[ג], אך אם לא עשה כך ובא לחשוש לדברי המחמירים, יעשה מתחילה נקב בתחתית הקופסה ואחר כך יפתחנה מצדה השני כדרכו, דמאחר שעשה נקב בתחתית הקופסה שוב אין פתיחתה עושה אותה לכלי, הואיל וקופסת שימורים נקובה כלל אינה נחשבת היום ככלי.

אך אם דעתו להשתמש בקופסה לשימוש חוזר, אינו יכול לסמוך על דברי המקלים לפותחה כדרכה[ד], אלא יעשה כעצה הנ"ל (וממילא לא יוכל להשתמש בה לשימוש חוזר).

יש עוד להעיר דאף בימות השבוע כשפותח קופסת שימורים המיוצרת בחו"ל ע"י גויים, ורוצה להשתמש בה לשימוש חוזר, יש לדון אם הוא חייב להטביל קופסה זו קודם השימוש החוזר כדין כלי מתכות הנקנים מן הגויים החייבים בטבילה. אמנם בספר שמירת שבת כהלכתה[ה] מביא מדברי הגרש"ז אוירבעך זצ"ל דאין הקופסה חייבת טבילה כיוון שלצרכי סעודה נעשתה רק על ידי ישראל, ועוד דלפי המחמירים לעיל אין על הקופסה שם כלי קודם פתיחתה ורק בעקבות הפתיחה בידי ישראל נהפכה להיות כלי, וכן מובא להלכה בספר 'טבילת כלים'.[ו]

ובאשר להשארת חלק מהמזון לסעודה אחרת, אין בכך כל חשש, ואין בזה משום 'בורר' כיוון שאינו בורר כלל אלא רק משאיר חלק מתכולת הקופסה, ועוד דהוי 'מין אחד' דאין בו בורר.

א - עיין חזון איש או"ח סימן נ"א ס"ק י"א ותהל"ד סי' ש"י.
ב - כף החיים סי' ש"י ס"ק ל"ח, ודברי הגרש"ז אוירבעך זצ"ל בשש"כ פרק ט' הערה י'.
ג - שש"כ פרק ט' סעיפים א' ב' וג', ילקוט יוסף סי' ש"י סעיף כ"ב.
ד - שש"כ שם.
ה - שש"כ פרק ט' הערה י' וכן סעיף י"ב והערה מ"ה.
ו - ולעניין השימוש הראשוני בה יש סברות נוספות להיתר, עיין מ"מ בששכ"כ פרק ט' הערה מ"ג.

סיפור לשבת

"הרבי הציל את עסקיי מהמאפייה בקראקאס"...

/ הרב חיים דוד לנדא

"לרבי מלובביץ' כח ראיה כאילו היושב מולו שקוף לחלוטין. הייתי אצל הרבי ועמדתי בתור בדולרים שלוש או ארבע פעמים אם אינני טועה. הפעם הראשונה הייתה ביחידות בימים שלפני ט' באב תש"מ, וההרגשה הכל-כך מוחשית של לשבת מול אותם פנים מאירות באור בלתי מוסבר, הכניסה בלבי יראת פחד והתעלות, והבנתי שאני יושב לפני צדיק יסוד עולם. כשתים עשרה שנה מאוחר יותר עשה לי הרבי נס לא יתואר, אבל זה לפעם אחרת"...

מילים מרגשות ומסקרנות אלו נכתבו ברשת המקוונת לפני זמן רב יחסית, ונחתמו תחת השם: **"אליעזר כהן, שטוקהולם שוודיה"**. מדובר במדור בו תיארו יהודים רבים את הרגע הפרטי שלהם עם נשיא הדור, החוויה הנפשית האישית שלהם, בה חשו כי הרבי מרגיש אותם ודואג להם כאב לבנו יחידו.

בהשגחה פרטית קיבלתי לתיבת הדואר האלקטרוני מידיד את המדור המדובר, ועיני אך רפרפו על הטקסט ומיד ניצתה סקרנותי. המוח שידר שטמון כאן עוד 'בדידי הווה עובדא' עלום, קצה חוט המקשר נשמה יהודית אי שם בקצה העולם עם עורק החיים הראשי, ראש בני ישראל, שבזמן הגלות קבע את משכנו ב"פתחה של רומי" במקום בו "נסע מקדש וישב שם", 770 איסטערן פארקווי, ברוקלין ניו-יורק.

כמו כל יהודי טוב שצריך סיוע בענייני היהדות והחסידות, החלטתי לפנות לשליח הרבי בשטוקהולם, בירת שוודיה, הרב חיים גרייזמן, ולקוות שהוא מכיר את היהודי שאת עקבותיו אני מחפש. לאחר דו-שיח, במסגרתו תקוותי נסקו, מאחר והשליח דיווח לי, כי ייתכן שהוא מכיר יהודי כזה, התאכזבתי לקבל לבסוף את התשובה: "הוא עזב את העיר כרגע לתקופה לא מוגבלת. אני לא יודע איפה לתפוס אותו"...

ניסיתי לגשש אולי השליח שמע מאותו אליעזר המסתורי את סיפורו עם הרבי, ואז נרשמה פריצת דרך. "כן", כתב לי השליח, "יש לו סיפור שהוא מספר תמיד, שאירע כשהוא פגש "במקרה" את אחד הבחורים השלוחים בישיבה בקראקאס, שמו מאיר בורקיס, היום גר בכפר חב"ד. אולי תבדוק עם בורקיס הנ"ל את הפרטים"...

יו"ד שבט נחגג, פורים עבר וגם פסח. עם ישראל כבר ספר את הימים לקראת מתן תורה, ואז, ביום שישי שלאחר חג השבועות, ממש לפני יציאתי למבצע תפילין באזור הומה יהודים, נזכרתי פתאום בסיפור. החלטתי להרים טלפון להרה"ת מאיר שי' בורקיס, ולנסות את מזלי, שמא יאות להאיר.

המשך בעמוד הבא...

והלא יאומן קרה. ר' מאיר אכן אישר לי שזכור לו שהתרחש בזמנו הסיפור, "אך את הפרטים המדוייקים", אמר, "אמור לזכור מי שזכה לברכת הרבי בסיפור". ואז, מה מפזם לי ר' מאיר אם לא כך: "האמת שחלפו למעלה מעשרים שנה מאז אותו מעשה ולא הייתי יודע כיצד לעזור לך, אם לא שבהשגחה פרטית לפני חג הפסח קיבלתי טלפון מר' אליעזר. הוא טרח למצוא את המספר שלי ולאחל לי חג כשר ושמח. אז יש לי את המספר שלו ואשמח לתת לך אותו"...

בחדווה לא מוסתרת חייגתי את המספר הנכסף, ואז מהרמקול של הטלפון הנייד שבידי בקע קולו של ר' אליעזר כהן משטוקהולם. "התקשרת מארץ ישראל לשמוע את הסיפור על הרבי"? ההתרגשות נמסכה בקולו כששמע את מבוקשי ובחפץ לב הוא גולל בפניי את סיפורו, שהוא זוכרו היטב, כאילו התרחש לפני ימים אחדים.

הנה הוא סיפורו, לפניכם:

אלי, היה בעליו של מותג בגדים יוקרתי ומפורסם באירופה של לפני כעשרים ושלוש שנה. ההצלחה ליוותה את מעשי ידיו ועסקיו פרנסו אותו בכבוד. כמו כל יהודי מאמין הוא השתדל להפריש בקביעות מעשר מרווחיו לצדקה והודה להשם על שפע הברכה שמשפיע עליו.

בענף הבגדים, כידוע, יש תקופות של סוף עונה, וכאשר יבואן נתקע עם כמות של סחורה, הוא נאלץ לעיתים להוזיל את המחירים ולמכור את שארית הסחורה ב'סייל', במחירי סוף עונה. במסגרת עסקי הבגדים שלו, חיפש אלי דרך כיצד להצליח לשווק את סחורתו הנותרת במחיר הרגיל, כדי לשמור על יוקרתו של המותג.

ההצלחה ליוותה אותו גם בזה, והגיעה לפתחו האפשרות לשווק חלק ניכר מהסחורה הנותרת, בחנויות של סוחר יהודי שהתגורר באיים הקאריביים. אלי קפץ על ההזדמנות, כאשר את החלק הנותר שיווק בפנמה ובמדינות נוספות באזור דרום אמריקה.

לצורך השיווק, שכר אלי מחסן באי "ארובה", השוכן בסמוך לוונצואלה, ובו אחסן את סחורתו היקרה. בשלב מסוים החליט כי עדיף להעביר את הסחורה לוונצואלה עצמה, מדינה בעלת 60-70 מיליון תושבים, בה, כך חשב, יקל עליו למכור את הביגוד היוקרתי. הוא שכר בוונצואלה מחסן גדול, ותמורת תשלום שכירות חודשי, אחסן בו את הסחורה שהעביר מהאי. מדובר היה בסחורה בשווי כספי גדול מאוד והיא נשמרה היטב באותו מחסן.

זמן מה לאחר מכן, באמצע שנת תנש"א, חזרה משפחתו של אלי לגור בארץ ישראל, והוא נאלץ לטפל בכל המטלות שכפה עליו המעבר, וכך יצא שבמשך ארבעה-חמישה חודשים לא היה בוונצואלה. כשסיים סוף סוף את סידור משפחתו בארץ ישראל, מיהר לחזור לוונצואלה על מנת לתחזק את עסקיו ששיוועו ליד שתנהל אותם מקרוב.

שוקת שבורה ברגע אחד

מיד עם חזרתו לוונצואלה, בשלהי שנת תנש"א, פנה למחסן בו אחסן את סחורתו תמורת דמי שכירות, ואז נחת עליו הבום - -

"הופעתי במחסן", תיאר באוזניי ר' אליעזר, "ניגשתי לבעל המחסן, ומה הלה מספר לי בלי להתבלבל? הוא הישיר אליי מבט וסינן: 'אין לך יותר סחורה!'.

"הייתי בהלם מוחלט. 'מה הפירוש אין לי יותר סחורה', זעקתי לעברו, 'שילמתי לך דמי שכירות על כל החודשים שלא הייתי כאן, מה הבדיחה הזו'?! ניסיתי להתווכח איתו ואיימתי שאלך לעורך דין, אך תגובתו היחידה הייתה: 'תלך למי שאתה רוצה'...

"הבנתי שאני בצרה. שווי הסחורה היה הון תועפות והייתי פשוט אובד עצות. עבדתי איתו במשך שנה קודם לכן, ולא עלה על דעתי שהוא יכול להפוך ברגע אחד למאפיונר.

"מאוחר יותר התברר לי שהוא ראה שחולפים חודשים ואינני מגיע, והחליט 'לעשות מכה' ולמכור את הסחורה שלי בזול ללקוח מזדמן. את המקדמה בסך 50,000 דולר כבר הכניס לכיסו, וכשעמד לקבל את הסכום העיקרי של מאות האלפים, שהיו הרבה פחות מהשווי האמיתי, פתאום הגעתי וניסיתי להרוס לו את עיסקת הפז"...

לרוע מזלו של אלי, הפשע בוונצואלה אינו מכת מדינה, אלא המדינה עצמה הינה מוכת פשע. מדובר באזור בו אנשים נהרגים בהינף יד מידי יום ביומו בשביל כסף. אם נכנסת לתחנת המשטרה על מנת להגיש תלונה, הסיכויים שתצא ממנה בשלום שווים לסיכויים שתוציא מכיסך סכום כסף נכבד כמענק לשוטר התורן, מה שאומר שמתקבלים כמאה אחוזים שהדבר יתרחש... בקיצור: זהו עולם מסוכן שעומד על שלושה דברים - שוחד, שוחד ועוד פעם שוחד. אלי לא הרים ידיים. הוא הלך לאחד מעורכי הדין היקרים ביותר במדינה, הוציא מכיסו כסף רב, אך דבר לא עזר. עורך הדין העלה חרס בידו. גם ניסיונותיו להיעזר בכל מיני מכרים שעם הזמן יצר עימם קשרים, לא הביאו תוצאות. אחד ממכריו היה גוי מקומי, שמידי פעם עשה עמו קצת עסקים, ואף התפתחה ביניהם סוג של ידידות מעבר לרגיל. גם הוא שמע ממנו על הבעיה, והשתתף בצערו, אך לא התעמק בעניין יותר מידי. כך חלפו שלושה חודשים, במהלכם מנסה אלי להילחם במציאות האכזרית אליה נקלע, כדון קישוט הנלחם בטחנות רוח. בוונצואלה - לפחות במציאות של אותם ימים - לא טוחנות טחנות הצדק, גם לא לאט. הדכדוך ממצבו איים להשתלט עליו.

בתור יהודי שומר שבת, התארח אלי בשבתות במלון הסמוך לאזור המכונה "סן באנדינו", בו שכן הריכוז הגדול ביותר של היהודים. הצורך לחסוך את ההליכה ברגל לא היה רק מטעמי נוחות יתירה, אלא התחייב מהציווי "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". כבר אמרנו שוונצואלה איננה מדינה הכי ידידותית למשתמש.

באחת השבתות באותה תקופה, תחילת שנת תשנ"ב, צעד אלי כמנהגו לבית הכנסת של יוצאי מרוקו, השוכן סמוך יחסית למלון בו התארח. בהיותו באמצע הדרך, עבר ליד בית כנסת אחר, ממנו בקעו קולות נגינה נשמתיים, שגרמו לו לעצור ולהחליט להיכנס פנימה. היה זה הניגון "ידיד נפש", ובית הכנסת היה בית חב"ד המקומי. הוא אפילו לא היה מודע לקיומו של בית חב"ד באזור, וכלל לא ידע להיכן מוליכות אותו רגליו.

"נכנסתי פנימה", משחזר ר' אליעזר את קורות אותם הימים, "והבחנתי בקהל די גדול, כולם שמחים וחגיגיים, מהר מאוד היו

המשך בעמוד הבא...

כולם בעיצומו של ריקוד "לכה דודי", ואני כאילו להכעיס, נותרתי בצד, עצוב ומדוכא מהבעיות שרובצות על ראשי. לפתע ניגש אליי בחור צעיר כבן עשרים, מאיר בורקיס שמו, וכשכולו מחייך וצוחק הוא שואל אותי: "מה יש לך אדוני, למה אתה עצוב"?

"יש לי בעיות, עזוב, לא תוכל לעזור לי", מלמלתי.

הוא לא התבלבל והגיב: "תעזוב, שבת היום, שכח מהבעיות, תנוח".

והיכן אתה אוכל סעודת שבת"? הוסיף להתעניין.

"במלון", השבתי.

הוא החליף מספר מילים עם השליח הרב פרמן, ואז חזר אליי והזמין אותי לאכול את הסעודה בבית חב"ד.

מה הבעיה? כתוב לרבי!

במוצאי שבת ניגש אליי מאיר - שהתברר לי כי הוא שוהה במקום בשליחות - והתעניין מה הבעיה שמעיקה עליי. סיפרתי לו בקצרה על מצב הביש אליו נקלעתי, והוא אמר: "מה הבעיה? כתוב לרבי!".

"רק באותו רגע נפל לי האסימון. כבר הכרתי את הרבי מליובאוויטש, זכיתי להיכנס ליחידות אצל הרבי כשתים עשרה שנה קודם לכן. כמו כולם כתבתי בפתק מה אני מבקש, ברכות לבריאות עבור אנשים הקרובים לי, ולאחר המתנה של שעות רבות נכנסתי פנימה. הרבי הציע לי להתיישב ועשיתי זאת. לאחר מכן שאל אותי הרבי באיזו שפה אני מעדיף לדבר, ועניתי שאני דובר אנגלית, צרפתית, עברית ועוד, ולא משנה לי באיזו שפה. "תבחר", אמר לי הרבי, ובחרתי אפוא לשוחח בעברית.

"זכיתי לשהות בחדרו הקדוש כתשע וחצי דקות, ובמהלך היחידות עם הרבי חשתי הרגשה דומה לזו שחש מי שנסרק על ידי מכונת רנטגן. הרבי פשוט סרק אותי מכף רגל ועד ראש. בלבי שררה תחושת יראה והתעלות, והבנתי שאני יושב לפני צדיק יסוד עולם.

"בתחילת היחידות הרבי הביט בפתק שהגשתי ואז אמר לי: "אתה מבקש בשביל כולם, אבל מה אתה מבקש בשבילך"? עניתי שברוך השם יש לי הכול, אך הרבי רצה שבכל זאת אבקש משהו ולא הייתה לי על כך תשובה. אני יודע שזה סוג של פספוס, אבל אולי הסיפור הזה מהווה סוג של השלמה לאותה יחידות"...

"מה שדיבר איתי הרבי במהלך אותן תשע וחצי דקות יודעים הקדוש-ברוך-הוא, הרבי ואני", ענה ר' אליעזר קצרות לשאלתי והמשיך מיד בתיאורו: "עוד פרט שאני זוכר, הרב גרונר פתח את הדלת פעמיים במהלך היחידות, אך הרבי סימן לו לסוגרה. כשיצאתי מהיחידות שאלו אותי החסידים שהמתינו בחוץ, מה היה 'בפנים', ואמרתי רק: "נכנסתי עני ויצאתי עשיר".

"בשנים המאוחרות יותר גם הייתי מספר פעמים בחלוקת דולרים, אך למרות היכרותי עם הרבי, משום מה עד שמאיר הציע לי במוצאי אותה שבת לכתוב לרבי על בעייתי ולבקש את ברכתו, לא חשבתי על האפשרות הזו.

מי זה "המזכיר בן ציון"?

"מאיר נתן לי את מספר הפקס של המזכירות ולמחרת, ביום ראשון, כתבתי מכתב לרבי בו פירטתי במדויק את הבעיה שהתרגשה עלי. המכתב שמור אצלי עד היום. שלחתי את המכתב בפקס וזמן קצר אחר כך קיבלתי בחזרה שאלה: 'מה שם אמך?'. כנראה שכחתי לכתוב את שם אמי. שלחתי פקס נוסף עם שם אמי ויצאתי מהמלון כשאני מקווה לטוב".

אחר הצהריים של אותו יום ראשון, חזר אלי לחדרו במלון, ומצא פקס מהרבי ובו שורה אחת בכתב יד. הוא התקשר למאיר בורקיס ושאל אותו: "מי זה המזכיר בן ציון"? מאיר השתהה לרגע בפליאה, כלא מבין מה הכוונה ואז אמר בהתלהבות: "אזכיר על הציון, לא המזכיר בן ציון. הרבי נוסע מחר ביום שני להתפלל על ציון חותנו, הרבי הריי"צ, והוא מבשר לך שיתפלל עליך ויזכיר את בעייתך הפרטית"!

ביום שלישי, הלך אלי לבקר את חברו הגוי המקומי, שעמו עשה מידי פעם עסקים. כמסופר, אותו חבר שמע בזמנו על בעייתו של אלי והשתתף בצערו. הפעם כשנכנס אלי לביתו, קידם אותו החבר ושאל: "מה קורה איתך, אלי, פתרת את הבעיה"? "לצערי לא", ענה.

"יש לי רעיון", קרא פתאום הגוי, "אני לא מבין, איך לא חשבתי על זה עד עכשיו?! אתה מוכן לשלם עוד קצת כסף"? "כן", באה התשובה.

הגוי הרים טלפון ולאחר זמן מה הופיע בביתו גוי וונצואלי ענק, שלאלי נדמה היה כי גובהו מבקש להתחרות על הסגנות של עוג מלך הבשן. אותו גוי הציג את עצמו בפני אלי כדודו של חברו הגוי, ובכובעו המקצועי, כמפקד המשמר הלאומי של קאראקאס.

הוא אמר שנענה לבקשתו של אחיינו, וכמובן ביקש שכר טרחה 'סמלי' עבור עזרתו. הם סיכמו על סכום מסוים, כאשר את חציו העביר לו אלי במקום ואת חציו התחייב להשלים לאחר שבעייתו תיפתר.

אותו מפקד הזעיק מספר חיילים, ויחד עם אלי יצא לכיוון המחסן, כשהוא אומר לו: "הולכים להביא לך את הסחורה"!

כשהגיעו למקום, מנהל המחסן בדיוק התכונן לצאת להפסקת הצהריים, וכאשר הבחין באלי שנכנס עם אדם לא מוכר, התעצבן וצעק לעברו: "הזהרתי אותך שאם תגיע לכאן אקרא למשטרה"!

האדם הלא מוכר למנהל נעץ בו את עיניו ואמר בסמכותיות: "אני המשטרה". הוא עצר לרגע, והמשיך: "אתה לא רוצה לדעת מי אני, אבל בכל זאת אספר לך. תוארי הרשמי הוא 'מפקד המשמר הלאומי של קאראקאס'...

"כעת אני מציב בפניך שתי ברירות: או שאתה מחזיר עכשיו את כל הסחורה של האדון הזה ונשכח מכל העניין, ואילו את בעיותיך עם מה שתכננת לעשות עם הסחורה תפתור לבד, או שניקח אותך למרתפים וגם ניקח את הסחורה".

ר' אליעזר מסיים את סיפורו: "תוך חמש דקות קיבלתי את הסחורה, הבאתי משאית ויצאתי מהמקום עם חיוך מאוזן לאוזן, כשהסחורה באמתחתי. מאוחר יותר מכרתי את הסחורה כולה, אמנם לא

המשך בעמוד הבא...

במחיר שתכננתי מתחילה, אך בחסדי השם לא יצאתי בהפסדים.

"תחושתי הייתה כאילו אני בתוך חלום. שלושה חודשים הסתובבתי כמי שחשך עליו עולמו וכל עמלי היה לשווא, והנה זכיתי לפגוש את שליח הרבי שעורר אותי לכתוב לו ולבקש את ברכתו של ראש בני ישראל. ביום ראשון כתבתי, ביום שני הרבי התפלל עלי, וביום שלישי הישועה הגיעה!

"כמו אדם שמנסה להתניע רכב ללא הצלחה", מוסיף ר' אליעזר להמחיש באוזניי בציוריות את הרגשתו בעקבות המופת לו זכה, "ופתאום אומרים לו - יש לך מפתח בכיס, מדוע אינך משתמש בו? הוא מכניס את המפתח והרכב מותנע כאילו מלכתחילה לא הייתה כל בעיה"...

זמן מה מאוחר יותר, בט"ו טבת תשנ"ב, נסע ר' אליעזר יחד עם ידידו - שיחד עמו תכנן עסק נוסף של רכבי-קראוון, שמפירותיו נהנה גם בית חב"ד בקאראקאס - לבית רבנו שבבבל. הם עברו יחד בחלוקת הדולרים, כאשר אלי, כשמגיע תורו, מודה לרבי על ברכתו.

שביבים / שאול שיף

בית המקדש על ההר בצ'ילה

גיא נצר (25) סגן במילואים בן למשפחה מפא"ית שורשית, התחנך בקיבוץ לחשוב שרבנים וחרדים הם סחטנים ויש להם המון דולרים בכיסים. תמיד שאל את החוזרים בתשובה, מה מניע אותם לשנות את אורח חייהם מן הקצה אל הקצה. הוא היה צופה בדתיים מעל צריח הטנק בגולן או בבקעה בשעות בוקר מוקדמות ומהרהר: "הם משגעים אותי, מה יש להם עם הטלית, התפילין והנענוע המשונה הזה... צועקים "שמע ישראל", למי הם צועקים?"

באחד הימים החליט: זהו! אני בורח מכאן. נמאס לי מהקיבוץ, מהצבא, מהמדינה, מהפיגועים, מהדתיים מכ-ו-ל-ם. המרחק בין ההחלטה לביצוע היה קצר ביותר. גיא נחת בדרום אמריקה ונשם עמוק. סוף סוף בלי השיגעונות של ישראל. חדשות וטילים כל רגע.

במשך שבעה חודשים חרש גיא נצר כל פינה בארגנטינה, בצ'ילה, בברזיל. הוא חיפש את הנופים והאתרים הכי אקזוטיים. טיפס על מתלולים חדים, כבש פסגות הרים, שחה וחצה נהרות איתנים וסוחפים ואפילו נתקל בכנופיית שודדים אכזרית, שסחבה ממנו את ארנקו והותירה אותו מוכה וחבול בפאתי כפר צ'יליאני קטן ועלוב.

היה זה דווקא יום קייצי, שהתחיל יפה ועתיד להסתיים עוד יותר יפה. גיא נצר מילא את תרמילו בכמה קופסאות שימורים ביסקוויטים ובקבוק מים. הוא הביט על השעון ועל המפה וסימן פיסגה של הר. עכשיו 8:00 בבוקר. "לפי החשבון בשעת אחת-שתיים בצהריים אני על הפיסגה", הרהר בלבו.

מיוזע ורצוץ הוא נשרך לפיסגה, והנוף שנשקף משם היה מסחרר. נוף בראשיתי עמוק, פראי, מרטיט לבבות. הוא הביט במשקפת, פתח את תרמילו, שלף ביסקוויט והתחיל לנגוס. ביס לגימה, ביס לגימה. "הלו, חביבי, היום תשעה באב, לא אוכלים. תענית היום...".

גיא הסיט ראשו לאחור. מולו ניצב בחור ישראלי גבה קומה, ואיך לא, חבוש כיפה סרוגה, עטוף בטלית ועטור בתפילין. גיא חשב שהוא מתעלף. הדתיים האלה הגיעו עד לפיסגה הכי שכוחה בצ'ילה. השם ישמור אותי. אי אפשר לברוח מהם. אי שם, על פיסגה של הר מסולע, הצופה לנוף מדהים, ישבו השניים. גיא שמע לראשונה על תשעה באב, ועל חורבנם של שני בתי המקדש. הראשון נחרב על שלוש עוונות: גילוי עריות, שפיכות דמים ועבודה זרה והוקם בשנית. השני נחרב על שנאת-חינם ולא זכינו עדיין לכינונו. למה? כי יש עדיין שנאת חינם. בלי טעם, בלי סיבה. מתוך רוע. אחר כך שמע על רבי יוחנן בן זכאי שיצא מן העיר הנצורה אחרי האסונות שהמיטו הבריונים, על שיחתו החכמה עם שר הצבא הרומאי שהפך למלך, על הבקשה "תן לי את יבנה וחכמיה", על חורבן בית"ר הנורא, על מפלי הדם, על טור מלכא ואסונה, על טבח הכהנים, על דמו של זכריה הנביא שהיה מרתח ומבעבע במקדש.

אל תשאלו למה. אבל שם, הרחק הרחק מן ההמולה הישראלית, הדברים חלחלו בו כארס של עכנאי.

איתן חרמון, הבחור שישב איתו על פיסגת ההר, היה אף הוא טנקיסט בוגר ישיבת הסדר, שההשגחה העליונה שלחה אותו לפיסגה הצ'יליאנית בתשעה באב כדי להיפגש עם קיבוצניק מרוחק, וללמד אותו על החורבן. חורבן, חורבן, שם על הפיסגה, מול השמש הדרום-אמריקנית השוקעת, בנה גיא נצר את נפשו הרצוצה והחרבה וזכה להקמת בית מקדשו הפנימי-היהודי. הוא הצליח לבער דווקא בצ'ילה את מצבורי שינאת החינם שקיננו בו. בבוקר הם התעוררו, ובטרם ירדו מטה במשעול התלול, ביקש גיא מאיתן "עשה לי טובה, תלמד אותי מה עושים עם הטלית והתפילין. תחבר אותי לדבר הזה. אני מרגיש כאילו בניתי כאן את בית המקדש שלי".

כשכל ישראל יתנו יד זה לזה, תצטרפנה הידיים ותגענה עד לכסא הכבוד.

(רבי ישראל מקוזניץ)

"כי זה אות הברית" / הרה"ח ר' יצחק ברבר*

כאשר התקרב אהרל'ה קרפיול לעול מצוות, קרא לו אביו לחדרו, סגר אחריו את הדלת ודיבר איתו ארוכות על מצוות תפילין, אותן הוא אמור להתחיל להניח ממחרת. בסיום דבריו אמר לו: "אהרל'ה בכורי, החל ממחר בעזרת ה' תתחיל להניח תפילין. תזכור היטב כי התפילין הם הברית והקשר שיש לנו ישירות עם בורא עולם, זה מזכיר לנו שבורא עולם הוציאנו ממצרים מבית עבדים באותות ובמופתים, ובנו בחר מכל האומות לעובדו ולשמור מצוותיו..." "התפילין הם 'קודש קודשים!'" זעק אביו, "שמור עליהם מכל משמר כי זה אות הברית". המשפטים שנאמרו נבעו מעומקא דליבא ודברים היוצאים מן הלב חזקה שיכנסו אל הלב. מרגע זה קיבל עליו אהרל'ה לשמור ולנצור

את התפילין מכל משמר ולזכור כי זה הקשר והחיבור שלו עם בורא עולם.

יום שלמחרת והלאה כשהניח אהרל"ה את התפילין של יד ושל ראש, הרגיש כי עומד הוא מול בורא עולם כ"עבדא קמיה מריה", רוח של קדושה אפפה אותו והוא חש כי קדושת התפילין ממלאת את ליבו ויוצרת בו תשוקה עזה וכיסופין לבורא עולם.

כל יום היה מניח את התפילין בהתרגשות והתלהבות גדולה, עם קריאת ה"לשם יחוד" וכשהתפילין היו על ידו וראשו לא שח שיחת חולין עד לאחר שהורידם. הוא נצר אותם כבבת עינו כי "קודש קודשים הם וזה אות הברית..."

חלפו שנים, ועננים שחורים כיסו את שמי אירופה, מגרמניה נפתחה הרעה ומלחמת העולם פרצה, העולם כולו הפך לבוקה ומבולקה, נחלי דם של יהודים זרמו להם מכל עיר ועיירה, כשנכנסו הגרמנים לעיירה בה גר אהרל"ה כבר ידע אביו בבירור כי כוונתם הזדונית היא להשמיד ולהרוג את כל היהודים. הוא אסף את בני המשפחה ואמר להם: "אם נהיה כולנו ביחד אולי לא ישאר מאיתנו אחד. על כן, נתחלק ונתפזר, אולי יחוסו ממרומים וחלק יישאר בחיים". בבכיות עזות נפרדו בני המשפחה זה מזה. ההורים נותרו עם שני ילדים קטנים, ושאר בני המשפחה יצאו בחסות החשיכה, כל אחד לדרך אליה הוחלט. אהרל"ה לא שכח את התפילין והטמינם בתוך בגדיו אותם לבש, ולאחר שנפרד מכולם ראה ממרחק איך סימן לו אביו בידו על "של יד ושל ראש" ונשקם בפיו, שיזכור ולא ישכח את התפילין, כי הם "קודש קודשים וזה אות הברית..." מאז לא ראה יותר את אביו, והפרידה שלו ממנו הייתה לנצח.

לא ארכו הימים, ואהרל"ה נתפס ע"י חיילי אס. אס. ונשלח למחנה ריכוז. בין כל החפצים שנשא עימו, על התפילין שמר כבבת עינו, קודש קודשים הם, אות הברית.. כל מה שעבר עליו גם כשהדבר היה כרוך בסכנת נפשות ממש היה אהרל"ה מתחמק בדרך כלשהיא מעיניהם הצופיה של השומרים הגרמנים ומניח את התפילין. כח הקדושה של התפילין נסך בו כוחות נפש עצומים והוא הרגיש כי כל חיותו נובעת מהקדושה והרוחניות שבהם כי קודש קודשים הם וזה אות הברית...

במשך שנות המלחמה עבר אהרל"ה ממחנה ריכוז אחד למשנהו, עד בואו למחנה כפיה במרקשטט, שם בנוסף לעבודה המפרכת ולעינויים היומיומיים ששררו במחנה, היה זה מקום שכולו זוהמה ולכלוך, תנאים בלתי אנושיים אלו הפכו את ההישרדות בחיים למשימה כמעט בלתי אפשרית. מנות המזון שחולקו היו זעומות ביותר, ויהודים רבים נפחו נשמתם מידי יום ביומו כתוצאה מרעב וממחלות זיהומיות שנדבקו בהם.

בימים הראשונים כשהגיע אהרל"ה למחנה זה, נתקל באיש אס. אס. שדרש לדעת אם הוא נגר. הוא השיב מיד לחיוב. מניסיונו הרב ממחנות הקודמים ידע בבירור, כי מי שחסר מקצוע הוכרז כמחוסר תועלת, ודינו נחרץ למוות מידי. לכן החליט להציג עצמו כבעל מקצוע שימושי כשהוא נחוש בדעתו לעשות הכל כדי לשרוד ולהישאר בחיים.

במחסן הנגרים מתחת קרש ריצפה רופף הסתיר אהרל"ה את התפילין היקרות עליהן שמר מכל. לכל המחנות אליהם הוגלה הצליח בניסים גלויים להחביא את התפילין ולא להיפרד מהם. כל יום היה אהרל"ה מוצא את הזמן הנכון והיה מניח את התפילין לפעמים אף פעמיים ביום, משל הייתה זו ארוחה דשנה, ואף יהודים נוספים שהיו במחנה בתנאים הנוראים וקשים, באו בהחבא והתרפקו על מצוות התפילין והכריזו גם שם על ייחודו ואחדותו של בורא עולם. גם הם ינקו כוחות נפש ממצוות התפילין, כי קודש קודשים הם וזה אות הברית...

יום אחד נכנס לצריף מחסן הנגרים איש אס. אס. שהיה ידוע לכל כאכזר וסדיסט. והנה הבחין הוא איכשהוא בתפילין. הוא לא ידע מה זה, אך שיער בדעתו שזה פריט הקשור בדת. פניו האדימו והוא הפך לחיית טרף. הוא דרש מיד לומר לו למי זה שייך, כולם קפאו על מקומותיהם מפחד ואימה, אף אחד לא הוציא הגה מפיו.

הנאצי המשיך בצעקותיו, עד שאיים שאם לא יאמרו לו למי זה שייך הוא יוציא להורג את כל הנוכחים שנמצאים עתה במחסן הנגרים. אהרל"ה שחש בסכנה הגדולה שעומדת להתרחש, בגין התפילין התקרב אל הנאצי ובקושי רב הצליח לפלוט מגרונו ולומר "זה היה שייך לנער צעיר שמת לאחרונה".

הנאצי שמע את דבריו והמשיך להשתולל מזעם. "אם הוא מת ואתם שומרים על זה הרי זה שלכם עכשיו!" הוא הניף את שוטו באויר וקרא לאהרל"ה לצאת עמו החוצה מהמחסן, ואז התנפל עליו הנאצי והכה בו באכזריות ללא רחם. הבכיות והזעקות של אהרל"ה נשמעו למרחקים, כל אלו שהיו במחסן יצא ליבם אך הם לא יכלו לעזור לו במאומה. הם שלחו במרוצה משהו אל ה"קאפו" והתחננו לפניו שייצא החוצה אל הנאצי האכזרי וינסה לבקש רחמים על המוכה האומלל. אף אסיר לא ההין לבקש טובה ממפקד נאצי, רק מי שהגרמנים נתנו בו אימון כ"קאפו" יכול היה לנסות ולפנות אל המכה. חבריו של אהרל"ה ידעו שאם ה"קאפו" לא יתערב תוך כמה דקות כבר לא ישמעו זעקות, והוא ימות מהמכות האכזריות שהונחתו עליו.

ה"קאפו" שם נפשו בכפו, כי גם עליו יכול היה הנאצי לפרוק את כעסו, והוא ניגש אליו וניסה לדבר על ליבו שיחדל מהמהלומות הנוראות שהיכה את היהודי. לפליאת כולם, הפסיק הנאצי את מכותיו, והוא הורה לאהרל"ה לחזור אל הצריף. כשנכנס אל הצריף נזדעזעו כולם ממראו הנורא. דם רב נזל מכל גופו, ידו החזיקה את אוזנו שנפצעה אנושות מהמכות ולא היה אבר בגופו שלא נפצע.

הנאצי הורה לשרוף באש את הקוביות השחורות, וגם את הרצועות השחורות, ולקרוא לו ברגע שיעלו אותן באש. הוא הבטיח לשוב ברגע שהכל יעלה בלהבות והוא יצא מהמחסן.

כולם היו המומים. מה עושים? אהרל"ה לא איבד עשתונותיו, מצב גופו לא עמד עכשיו בראש מעייניו, כל דאגתו הייתה ל... קודש קודשים, לאות הברית... הוא ניגש מיד למדף בו שמר את כלי עבודתו וגם שאריות עצים היו שם, בזריזות הוא גילף שני בתים בדיוק כמו התפילין, הדביק עליהם עור שחור, כשכולם מתבוננים בו בהשתוממות על אומץ ליבו ותושייתו הרבה. הוא שלף חגורת עור שחורה, גזר אותה לרצועות, ערבב הכל יחד והעלה אותם באש, כמובן לא לפני שהתפילין עצמן הוחבאו הפעם במקום מסתור מעולה. כשהאש החלה לעלות, נכנס הנאצי פנימה, ראה את האש, הסתכל מקרוב, ולאחר מכן יצא החוצה עם חיוך של שביעות רצון.

אהרל"ה וחבריו בכו מהתרגשות. הם הודו לה' על חסדו ועל הנס שנעשה לו. גם חייו ניתנו לו במתנה וגם התפילין הוטמנו במקום סתר ולא עלו בלהבות. רק עתה התפנה אהרל"ה לטפל בפצעיו המדממים, כתוצאה מהמכות שהכה בו הנאצי. אהרל"ה המשיך לשמור את התפילין וכל ימי מאסרו לא עזבם, כשכל יום הוא דואג להניחם במסירות נפש שאין כדוגמתה.

המלחמה הסתיימה והגיע יום השחרור. אהרל"ה יצא מהמחנה כשהוא אוחז בידיו את התפילין ומאמצם אל ליבו, "קודש קודשים הם וזה אות הברית..." חלפו שנים, אהרל"ה נסע לארה"ב, הקים משפחה, וכל בוקר כשקם משנתו, לאחר שהכין עצמו לתפילה היה נכנס לחדרו, מביט בתפילין דקות ארוכות, ממששן ומלטפן, ולאחר מכן יוצא משם כשעיניו דומעות. כולו אש להבה וכך היה צועד למקווה ולאחר מכן לתפילת שחרית.

בנו זאב וולף שנקרא ע"ש אביו הי"ד התקרב לגיל בו עליו להניח תפילין. קרא לו אביו ודיבר עימו אודות חשיבות מצוות תפילין, בסיומו סיפר לו את כל אשר עבר עליו במחנות האימה עם התפילין שתחת

ידו. "ביום הבר מצווה אתן לך להניחם, ותזכור גם אתה לנצח כי הם קודש קודשים וזה אות הברית..." ומאז כל בן בהגיע לגיל שלוש עשרה ביום הבר מצווה קיבל את התפילין של אביו להניחם, לאחר מכן עבר מנהג זה גם לנכדים שאף הם זכו ביום הבר מצווה שלהם להתפלל עם התפילין של סבא, עליהם מסר הוא את נפשו להצילם ולהמשיך להניחם יום יום, ולא לשכוח כי זה הקשר ואות הברית...

(מתוך בקהילתנו / אשדוד)

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל: gilwein26@012.net.il

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net